

TARJIMA NAZARIYASIDA PARALLEL MATNLARNING AHAMIYATI

Asqarova Madina Boymurod qizi,

Tayanch doktorant,

madina.asqarova.315@gmail.com

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada tarjima nazariyasi va amaliyotida parallel matnlarning muhim jihatlari tahlil qilinadi. Shuningdek, parallel matnlarning turlari, ularning qiyosiy tahlili hamda tarjima sifatini oshirishda uslubiy qo'llanma ekanligi ko'rib chiqiladi. Parallel matnlarning tarjima universallarini aniqlash, tarjima texnologiyalarini rivojlantirish va tarjimonlarni tayyorlashdagi ahamiyati muhokama qilinadi. Shu bilan bir qatorda parallel korpuslarning hisoblash lingvistikasi va madaniyatlararo muloqot tadqiqotlariga ta'siri muhokama qilinadi.

Annotation: This article explores the crucial role of parallel texts in translation theory and practice. It examines various types of parallel texts, their applications in contrastive analysis, translation quality assessment, and corpus-based studies. The paper discusses how parallel texts contribute to understanding translation universals, developing translation technologies, and enhancing translator training. Furthermore, it analyzes the impact of parallel corpora on computational linguistics and cross-cultural communication studies.

Аннотация: В данной статье рассматривается ключевая роль параллельных текстов в теории и практике перевода. Исследуются различные типы параллельных текстов, их применение в сопоставительном анализе, оценке качества перевода и корпусных исследованиях. В работе обсуждается, как параллельные тексты способствуют пониманию переводческих универсалий, развитию технологий перевода и совершенствованию подготовки переводчиков. Кроме того, анализируется влияние параллельных корпусов на компьютерную лингвистику и исследования межкультурной коммуникации.

Kalit so'zlar: *parallel matnlar, tarjima nazariyasi, qiyosiy tahlil, korpus lingvistikasi, tarjima universallari, mashinali tarjima, tarjimon tayyorlash.*

Tarjima nazariyasi va amaliyotida parallel matnlarning o'rni beqiyos ahamiyatga ega. Parallel matnlar - bu asl matn va uning bir yoki bir nechta tillardagi tarjimalaridan iborat bo'lgan matnlar to'plamidir. Ular tilshunoslik, tarjimashunoslik va madaniyatlararo muloqot sohalarida keng qo'llaniladigan muhim vosita hisoblanadi. Ushbu maqolada parallel matnlarning tarjima nazariyasidagi o'rni, ularning turlari, qo'llanilish sohalari va ahamiyati batafsil ko'rib chiqiladi. Parallel matnlar ikki yoki undan ortiq tildagi ekvivalent matnlardan iborat bo'lib, ular odatda jumlama-jumla yoki paragrafma-paragraf moslashtirilgan

bo'ladi. Bu matnlar tarjima jarayonini o'rganish, tillararo farqlarni aniqlash va tarjima sifatini oshirish uchun boy material taqdim etadi.

Parallel matnlarning bir nechta asosiy turlarini ajratib ko'rsatish mumkin:

1. Ikki tilli parallel matnlar: Bular eng keng tarqalgan tur bo'lib, asl matn va uning boshqa tildagi tarjimasidan iborat.

2. Ko'p tilli parallel matnlar: Bunday matnlar asl matn va uning bir nechta tillardagi tarjimalarini o'z ichiga oladi. Ular turli tillar o'rtasidagi umumiy va o'ziga xos xususiyatlarni aniqlash uchun ayniqsa foydalidir.

3. Qayta tarjima qilingan matnlar: Bir asarning turli davrlarda yoki turli tarjimonlar tomonidan amalga oshirilgan tarjimalarini o'z ichiga oladi. Bu tur "qayta tarjima gipotezasi"ni tekshirish va vaqt o'tishi bilan tarjima sifatining o'zgarishini kuzatish imkonini beradi.

4. Psevdo-parallel matnlar: Turli tillarda yozilgan, ammo bir xil mavzuga oid matnlardir. Ular turli madaniyatlarda o'xshash mavzularning qanday yoritilishini o'rganish uchun foydalidir [1].

Parallel matnlar tarjima nazariyasi va amaliyotida keng qo'llaniladi. Ularning asosiy qo'llanilish sohalariga quyidagilar kiradi:

1. Qiyosiy tahlil: Parallel matnlar turli tillarning grammatik, leksik va uslubiy xususiyatlarini qiyoslash imkonini beradi. Bu tillar o'rtasidagi farqlarni aniqlash va tarjima jarayonida yuzaga keladigan muammolarni tushunish uchun muhimdir.

2. Tarjima sifatini baholash: Parallel matnlar tarjima sifatini baholash uchun muhim vosita hisoblanadi. Ular asl matn va tarjima o'rtasidagi ekvivalentlikni, mazmun va uslubning saqlanishini tekshirish imkonini beradi.

3. Korpus lingvistikasi: Parallel matnlar katta hajmdagi lingvistik ma'lumotlarni tahlil qilish uchun foydalaniladigan parallel korpuslarni yaratishda asosiy manba hisoblanadi. Bu korpuslar tarjima universalialarini o'rganish, so'z va iboralarning tarjima ekvivalentlarini aniqlash uchun qo'llaniladi.

4. Tarjimon tayyorlash: Tarjima o'qitish jarayonida parallel matnlar qimmatli resurs hisoblanadi. Ular yordamida talabalar amaliy tarjima ko'nikmalarini rivojlantirish, turli tarjima muammolarini hal qilish usullarini o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Bundan tashqari, parallel matnlar tarjima nazariyasi bo'yicha nazariy bilimlarni mustahkamlashda ham samarali vosita sifatida xizmat qiladi.

5. Mashinali tarjima: Parallel matnlar mashinali tarjima tizimlarini ishlab chiqish va takomillashtirishda muhim rol o'ynaydi. Ular statistik va neyron tarjima modellarini o'qitish uchun zarur ma'lumotlarni ta'minlaydi.

6. Leksikografiya: Parallel matnlar ikki tilli va ko'p tilli lug'atlarni tuzishda qo'llaniladi. Ular so'z va iboralarning kontekstdagi qo'llanilishini va ularning turli tillardagi ekvivalentlarini aniqlash imkonini beradi.

Parallel matnlar tarjima nazariyasining rivojlanishiga sezilarli hissa qo'shgan.

Parallel matnlar turli tillarda va turli tarjimonlar tomonidan amalga oshirilgan tarjimalarda kuzatiladigan umumiy tendensiyalarni aniqlash imkonini beradi. Bu tarjima universalialari nazariyasini rivojlantirishga yordam beradi [2]. Parallel matnlar tarjimonlar tomonidan qo'llaniladigan turli strategiyalarni, jumladan, konkretlashtirish, umumlashtirish, kompensatsiya va boshqalarni o'rganish imkonini beradi. Bu tarjima jarayonini chuqurroq tushunishga olib keladi. Parallel matnlar turli madaniyatlarga xos bo'lgan tushunchalar, metaforalar va iboralarning tarjimada qanday uzatilishini kuzatish imkonini beradi. Bu madaniyatlararo muloqot nazariyasini rivojlantirishga hissa qo'shadi.

Parallel matnlar turli darajadagi ekvivalentlikni (so'zma-so'z, grammatik, semantik, pragmatik) o'rganish imkonini beradi. Bu E. Nida tomonidan taklif etilgan "formal ekvivalentlik" va "dinamik ekvivalentlik" tushunchalarini yanada chuqurroq tadqiq etishga yordam beradi [3]. Tarjima sifatini baholash mezonlarini ishlab chiqish: Parallel matnlar tarjima sifatini baholashning obyektiv mezonlarini ishlab chiqish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. J. House ta'kidlaganidek, "tarjima sifatini baholash uchun asl matn va tarjima matni o'rtasidagi munosabatni tahlil qilish zarur" [4]. Tarjima jarayonini modellashtirish: Parallel matnlar tarjima jarayonining turli bosqichlarini, jumladan matnni tushunish, qayta ifodalash va tahrir qilish bosqichlarini o'rganish imkonini beradi. Bu D. Gile tomonidan taklif etilgan "tarjima harakatlari modeli"ni yanada takomillashtirish imkonini beradi [5]. Zamonaviy texnologiyalar rivojlanishi bilan parallel matnlarning ahamiyati yanada ortmoqda. Elektron parallel korpuslar yaratilishi tarjima nazariyasi sohasida yangi imkoniyatlar ochmoqda. Ular yordamida katta hajmdagi ma'lumotlarni tez va samarali tahlil qilish, statistik ma'lumotlar olish va turli gipotezalarni tekshirish mumkin. Parallel matnlar tarjimonlik ta'limida keng qo'llaniladi. K. Nord ta'kidlaganidek, "parallel matnlarni tahlil qilish orqali talabalar turli tarjima muammolarini hal qilish yo'llarini o'rganadilar" [6]. Tarjima texnologiyalari: Parallel matnlar tarjima xotirasini yaratish va mashinali tarjima tizimlarini o'qitish uchun asosiy manba hisoblanadi. F. Zanettin bu haqda shunday yozadi: "Parallel korpuslar zamonaviy tarjima texnologiyalarining asosiy tarkibiy qismi hisoblanadi" [7]. Parallel matnlar ikki tilli va ko'p tilli lug'atlarni tuzishda qo'llaniladi. M. Rundell ta'kidlaganidek, "parallel korpuslar lug'at tuzuvchilarga so'z va iboralarning real qo'llanilishini va ularning ekvivalentlarini aniqlash imkonini beradi" [8]. Parallel matnlar turli tillarning grammatik, leksik va uslubiy xususiyatlarini qiyosiy o'rganish uchun boy material taqdim etadi. S. Johansson bu haqda shunday yozadi: "Parallel korpuslar tillarning o'ziga xos xususiyatlarini

aniqlashda bebaho manba hisoblanadi”. Parallel matnlar tarjima va til o'rganish dasturlarini yaratish va takomillashtirishda ham muhim ro'l o'ynaydi. Ular sun'iy intellekt va mashinali tarjima tizimlarini o'qitish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlar bazasini tashkil etadi. Bu esa o'z navbatida tarjima nazariyasi va amaliyotining yangi yo'nalishlarini shakllantirishga olib kelmoqda. M. Baker ta'kidlaganidek, “Parallel matnlar tarjima jarayonini va natijasini tushunishda muhim vosita hisoblanadi”. Ular tarjima universalialarini aniqlash, tarjima strategiyalarini tahlil qilish va madaniyatlararo farqlarni o'rganish imkonini beradi. Parallel matnlarning ahamiyati, ayniqsa, zamonaviy raqamli texnologiyalar rivojlanishi bilan yanada ortmoqda. S. Laviosa bu haqda shunday yozadi: “Parallel korpuslar va ularni qayta ishlash texnologiyalari tarjimashunoslik sohasida yangi tadqiqot imkoniyatlarini ochib bermoqda”. Shu bilan birga, parallel matnlardan foydalanishda ba'zi cheklovlar va muammolar ham mavjud:

1. Reprezentativlik muammosi: K. Malmkjær ta'kidlaganidek, “Har qanday korpus, shu jumladan parallel korpus ham, tilning cheklangan namunasi hisoblanadi va uning natijalarini butun tilga umumlashtirish xavfli bo'lishi mumkin” [9]. Reprezentativlik muammosi parallel matnlar va tarjima nazariyasida muhim o'rin tutadi. Bu masala parallel matnlarning qanchalik to'g'ri va to'liq tarzda asl matnni va uning tarjimasini aks ettirishiga bog'liq. Reprezentativlik tushunchasi parallel matnlarning ma'lum bir til, janr, davr yoki mavzu doirasidagi tarjimalarni qanchalik to'g'ri va to'liq aks ettirishini bildiradi. Ideal holatda, parallel matnlar korpusi o'rganilayotgan sohaning barcha jihatlarini qamrab olishi kerak. Reprezentativlik muammosining mohiyati bir necha jihatlariga ega. Birinchidan, tanlash xatoligi mavjud bo'lib, parallel matnlar tanlashda ma'lum bir tur yoki janrga ortiqcha e'tibor berilishi mumkin, bu esa natijalarning noto'g'ri talqin qilinishiga olib keladi. Ikkinchidan, hajm chegaralari muammosi bor, chunki barcha mavjud tarjimalarni qamrab olish imkonsiz, shuning uchun tanlangan matnlar qanchalik representativ ekanligini aniqlash qiyin. Uchinchidan, sifat masalasi muhim, chunki tanlangan parallel matnlarning sifati turlicha bo'lishi mumkin, bu esa umumiy xulosalarga ta'sir qiladi. Reprezentativlikka ta'sir qiluvchi omillar orasida til juftligi, janr va mavzu, vaqt omili hamda tarjimonlar bor. Ayrim til juftliklari uchun ko'proq parallel matnlar mavjud bo'lishi mumkin. Ba'zi janrlar yoki mavzular boshqalariga nisbatan ko'proq tarjima qilinadi. Turli davrlardagi tarjimalar o'rtasida nomutanosiblik bo'lishi mumkin. Shuningdek, ayrim mashhur tarjimonlarning ishlari ko'proq e'tiborga olinishi mumkin. Reprezentativlikni ta'minlash uchun bir necha usullar qo'llaniladi. Bular orasida tasodifiy tanlash, stratifikatsiyalangan tanlash, korpus hajmini kengaytirish va metama'lumotlardan foydalanish bor. Tasodifiy tanlash mavjud parallel matnlardan tasodifiy namunalar olishni nazarda tutadi. Stratifikatsiyalangan tanlash turli mezonlar bo'yicha matnlarni proporsional tarzda tanlashni anglatadi. Korpus hajmini kengaytirish imkon qadar ko'proq parallel

matnlarni qamrab olishga qaratilgan. Metama'lumotlardan foydalanish esa har bir parallel matn haqida batafsil ma'lumotlarni to'plash va tahlil qilishni o'z ichiga oladi.

2. Tarjima sifati masalasi: Parallel korpuslarda foydalaniladigan tarjimalar sifati har doim ham yuqori bo'lavermaydi. Bu haqda D. Kenny shunday yozadi: "Parallel korpuslardagi tarjimalar sifatini baholash va nazorat qilish muhim masala hisoblanadi" [10]. Tarjima sifatini baholash murakkab va ko'p qirrali jarayon hisoblanadi. Bunda bir qator omillar, jumladan, asl matnning mazmunini to'g'ri va to'liq uzatish, grammatik va uslubiy xatolarning yo'qligi, terminologiyani to'g'ri qo'llanilishi, matnning maqsadli auditoriyaga mosligini hisobga olish zarur. Tarjima sifatini ta'minlash uchun tarjimondan nafaqat chuqur lingvistik bilimlar, balki madaniyatlararo muloqot ko'nikmalari, mavzu bo'yicha bilimlar va professional etika tamoyillariga rioya qilish ham talab etiladi. Sifatli tarjima yaratish uchun tarjimon asl matnni sinchiklab tahlil qilishi, uning mazmuni va uslubini to'liq tushunishi, so'ngra esa bu xususiyatlarni maqsadli tilda qayta yaratishi kerak. Tarjima sifatini baholashning turli usul va mezonlari mavjud. Ba'zi yondashuvlar xatolarni sanash va tasniflashga asoslangan bo'lsa, boshqalari tarjimaning kommunikativ samaradorligini baholashga qaratilgan. Zamonaviy yondashuvlar ko'pincha miqdoriy va sifat ko'rsatkichlarini birlashtirishga intiladi. Tarjima sifatini oshirish uchun turli vositalar va texnologiyalar qo'llaniladi. Masalan, tarjima xotiralari tizimlari tarjimonlarga avvalgi tarjimalardan foydalanish imkonini beradi, bu esa izchillikni ta'minlaydi va xatolar sonini kamaytiradi. Terminologik ma'lumotlar bazalari esa atamalarning to'g'ri va bir xilda qo'llanilishini ta'minlaydi. Tarjima sifatini nazorat qilish jarayoni odatda bir necha bosqichdan iborat bo'ladi. Bular qatoriga tarjimonning o'z-o'zini tekshirishi, tahrirlash, professional muharririning ko'rib chiqishi va zarur hollarda mutaxassislar tomonidan texnik ekspertiza o'tkazilishi kiradi. Tarjima sifati masalasi globallashtirish va xalqaro aloqalarning kuchayishi sharoitida yanada dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Yuqori sifatli tarjimalar madaniyatlararo muloqotni yaxshilaydi, xalqaro hamkorlikni rivojlantiradi va global bozorda raqobatbardoshlikni oshiradi.

3. Tillarning o'ziga xos xususiyatlari: Ba'zi tillar o'rtasidagi tizimli farqlar parallel matnlarni taqqoslashni qiyinlashtirishi mumkin. M. Olohan bu haqda shunday fikr bildiradi: "Tillarning tipologik farqlari parallel matnlarni moslashtirish va tahlil qilishda qo'shimcha qiyinchiliklar tug'diradi". Tillarning o'ziga xos xususiyatlari har bir tilning noyob va betakror qiyofasini shakllantiradigan lingvistik, madaniy va tarixiy jihatlarni o'z ichiga oladi. Bu xususiyatlar tilning fonetik tizimi, grammatik tuzilishi, leksik boyligi va pragmatik qoidalarida namoyon bo'ladi. Fonetik xususiyatlar tilning tovush tizimini belgilaydi. Har bir tilning o'ziga xos fonema to'plami, urg'u va intonatsiya qoidalari mavjud. Ayrim tillarda murakkab undosh birikmalari keng tarqalgan bo'lsa, boshqalarida bunday birikmalar

deyarli uchramaydi. Grammatik tuzilish tilning sintaktik va morfologik xususiyatlarini o'z ichiga oladi. Ba'zi tillar flektiv (o'zgaruvchan) bo'lsa, boshqalari agglutinativ (qo'shimchalar qo'shish orqali so'z yasash) xususiyatga ega. So'z tartibi, kelishiklar tizimi, zamonlar tizimi kabi jihatlar ham tildan tilga farq qiladi. Masalan, yapon tilida fe'l odatda gapning oxirida keladi, ingliz tilida esa fe'l odatda egadan keyin joylashadi. Leksik boylik tilning so'z boyligini, iboralarini va frazeologizmlarini o'z ichiga oladi. Har bir tilning o'ziga xos tushunchalarni ifodalovchi so'zlari mavjud bo'lib, ular ko'pincha boshqa tillarga to'liq tarjima qilinmaydi. Masalan, nemis tilidagi “Schadenfreude” so'zi (boshqalarning omadsizligidan zavqlanish) ko'p tillarda bir so'z bilan ifodalanmaydi. Pragmatik qoidalar tilning ijtimoiy va madaniy kontekstda qo'llanilishini belgilaydi. Bu murojaat shakllari, hurmat darajalari, so'zlashuv odatlari va noverbal muloqot elementlarini o'z ichiga oladi. Masalan, yapon tilida hurmat darajalari juda murakkab tizimni tashkil etadi, bu esa chet elliklar uchun o'zlashtirishda qiyinchilik tug'diradi. Tillarning o'ziga xos xususiyatlari ularning tarixiy rivojlanishi va madaniy konteksti bilan chambarchas bog'liq. Til evolyutsiyasi davomida boshqa tillar bilan aloqalar, tarixiy voqealar va jamiyatning rivojlanishi natijasida shakllanadi. Masalan, ingliz tili tarixan german va roman tillarining ta'sirida rivojlangan, bu esa uning lug'at boyligida aks etgan. Metaforalar va idiomalar ham tilning o'ziga xos xususiyatlarini aks ettiradi. Ular ko'pincha ma'lum bir madaniyatning dunyoqarashi va hayot tajribasini aks ettiradi. Masalan, “qo'y og'zidan cho'p olmagan” iborasi o'zbek tiliga xos bo'lib, boshqa tillarga so'zma-so'z tarjima qilinganda ma'nosi yo'qolishi mumkin.

4. Texnik muammolar: Katta hajmdagi parallel matnlarni qayta ishlash va tahlil qilish uchun maxsus dasturiy ta'minot va katta hisoblash quvvati talab etiladi. G. Corpas Pastor ta'kidlaganidek, “Parallel korpuslarni yaratish va ulardan foydalanish sezilarli texnik va moliyaviy resurslarni talab qiladi” [11]. Texnik muammolar zamonaviy hayotimizning ajralmas qismi bo'lib, turli sohalarda va turli ko'rinishlarda namoyon bo'ladi. Ular oddiy maishiy texnikadan tortib murakkab sanoat tizimlarigacha bo'lgan keng doiradagi qurilma va tizimlarda uchraydi. Kompyuter va axborot texnologiyalari sohasida texnik muammolar juda keng tarqalgan. Dasturiy ta'minot xatolari, viruslar va zararli dasturlar, tarmoq ulanishi muammolari, ma'lumotlar yo'qolishi va qurilmalarning ishlamay qolishi kabi holatlar foydalanuvchilar va tashkilotlar uchun jiddiy qiyinchiliklar tug'diradi. Bu muammolar ish unumdorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi, moliyaviy yo'qotishlarga olib kelishi va hatto ma'lumotlar xavfsizligini xavf ostiga qo'yishi mumkin. Telekommunikatsiya sohasida signal kuchi pasayishi, aloqa uzilishlari, tarmoq sig'imining yetishmasligi kabi texnik muammolar uchraydi. Bu muammolar aloqa sifatiga ta'sir qiladi, internet tezligini pasaytiradi va foydalanuvchilar uchun noqulayliklar yaratadi. Ayniqsa, uzoq masofali aloqa va katta hajmdagi ma'lumotlar

uzatishda bu muammolar yanada sezilarli bo'ladi. Sanoat va ishlab chiqarish sohalarida texnik muammolar jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin. Mashina va uskunalarning nosozligi, avtomatlashtirish tizimlaridagi xatolar, sifat nazorati muammolari ishlab chiqarish jarayonini to'xtatib qo'yishi, mahsulot sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi va hatto xavfsizlik xavfini keltirib chiqarishi mumkin. Transport sohasida texnik muammolar alohida e'tiborni talab qiladi. Avtomobillar, samolyotlar, poyezdlar va boshqa transport vositalaridagi nosozliklar nafaqat harakatlanishni qiyinlashtiradi, balki yo'lovchilar xavfsizligiga ham jiddiy tahdid soladi. Shuning uchun bu sohada profilaktika va muntazam texnik xizmat ko'rsatish alohida ahamiyatga ega. Energetika sohasidagi texnik muammolar butun bir hududlarning elektr ta'minotiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Elektr tarmoqlaridagi uzilishlar, generatorlar va transformatorlardagi nosozliklar, energiya taqsimotidagi xatolar katta miqyosdagi qiyinchiliklarga olib keladi va iqtisodiy faoliyatga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Tibbiyot sohasida texnik muammolar o'ta muhim ahamiyatga ega, chunki ular bevosita inson hayoti va sog'lig'i bilan bog'liq. Tibbiy asbob-uskunalarning nosozligi, diagnostika qurilmalarining noto'g'ri ishlashi yoki dori-darmonlarni saqlash tizimlaridagi muammolar jiddiy oqibatlariga olib kelishi mumkin.

Yuqoridagi cheklovlarga qaramay, parallel matnlar tarjimashunoslik va boshqa aloqador sohalarda muhim o'rin tutishda davom etmoqda. Ular nafaqat nazariy tadqiqotlar uchun, balki amaliy tarjima faoliyati, tarjimonlarni tayyorlash va tarjima texnologiyalarini rivojlantirish uchun ham qimmatli manba hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Olohan, M. (2004). *Introducing Corpora in Translation Studies*. Routledge.
2. Baker, M. (2018). *In Other Words: A Coursebook on Translation*. 3rd ed. Routledge.
3. Nida, E. (1964). *Toward a science of translating*. Netherlands.
4. House, J. (2015). *Translation quality assessment: past and present*. Routledge is an imprint of the Taylor & Francis Group.
5. Gile, D. (1999). *Testing the Effort Models' Tightrope Hypothesis in simultaneous interpreting – a Contribution*. *Hermes* 23.153-172.
6. Nord, C. (2005). *Text Analysis in Translation: Theory, Methodology, and Didactic Application of a Model for Translation-Oriented Text Analysis*.
7. Zanettin, F. (2012). *Translation-Driven Corpora: Corpus Resources for Descriptive and Applied Translation Studies*. St. Jerome Publishing
8. Rundell, M. (2015). *Corpora as game changers: The growing impact of corpus tools for dictionary makers and users*. Cambridge University Press.

9. Malmkjær, K. (2005). Linguistics and the Language of Translation. Edinburgh University Press.
10. Kenny, D. (2001). Lexis and Creativity in Translation: A Corpus-based Study. St. Jerome Publishing
11. Corpas Pastor, G. (2008). Investigar con corpus en traducción: los retos de un nuevo paradigma. Peter Lang.